

Community Development According to Dhammadhipateyya of Local Politicians in Chokchai District Nakhon Ratchasima Province

Pra Prasoet Panyavaro¹ Phonsetthi Wutthipanyaisakun² and Phairat Oebsamrong³

Received: December 20, 2022

Revised: August 06, 2023

Accepted: September 18, 2023

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the general conditions affecting community development of local politicians in Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province; 2) to compare the level of opinions towards community development of local politicians in Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province classified by personal factors; and 3) to present guidelines for community development according to Dhammadhipateyya of local politicians in Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province. It was a mixed methods research. In terms of quantitative research, data were collected from a sample of 396 people using questionnaires. For qualitative research, data were collected using in-depth interviews with 9 key informants. Statistics used were percentage, mean, standard deviation. Data were analyzed using descriptive content analysis. The results of the research found that 1) there was adhering to the principle of the majority of people in administration. There was an understanding of managing work correctly according to management principles. There was community development resulting from the

---

¹ Sangha in Nakhon Ratchasima Provincial

²⁻³ Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus

Corresponding author, e-mail: joybenyapajoy@gmail.com, Tel. 089-9453529

cooperation of both local politicians and the community to solve the problems of the people by adhering to the principle of right rather than adhering to the principle of the majority that was wrong. Management according to management principles helped the work to come out more complete than managing according to the voice of the majority by considering the impact of what was right and beneficial, minimizing the impact that created distress to a minimum; 2) people with different ages, education, occupations, and monthly incomes had opinions on community development according to Dhammadhipateyya of local politicians in Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province, overall and every aspect was different, statistically significant at the 0.05 level; and 3) allocating and sharing subsistence supplies thoroughly to the needy people to be enough to live together, maintaining public benefits, sacrificing and sharing for the benefit of others with kindness. There was no request for compensation or hope for return from work, having a sacrificial spirit, and adhering to people-centered principles.

Keywords: Community Development, Dhammadhipateyya, Local Politician

การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

พระประเสริฐ ปลูกยาโร¹ พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล² และไพรัตน์ เอ็บสำโรง³

Received: December 20, 2022

Revised: August 06, 2023

Accepted: September 18, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปที่มีต่อการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 396 คน ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 9 รูป/คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ยึดหลักคนส่วนใหญ่ในการบริหารงานมีความเข้าใจในการบริหารงานให้ถูกต้องตามหลักการบริหารงาน การพัฒนาชุมชนเกิดจากความร่วมมือทั้งจากนักการเมืองท้องถิ่นและชุมชนร่วมแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยยึดถือหลักการที่ถูกมากกว่ายึดหลักคนส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกต้อง การบริหารงานตามหลักการบริหารช่วยให้งานนั้นออกมาได้สมบูรณ์ดีกว่าการที่ไปบริหารงานตามเสียงของคนส่วนมาก คำนี้ถึงผลกระทบจากสิ่งที่ไม่ถูกต้องเป็นประโยชน์ ลดผลกระทบที่สร้างความเดือดร้อนให้น้อยที่สุด 2) ประชาชนที่มีอายุ

¹ คณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Corresponding author, e-mail: joybenyapajoy@gmail.com, Tel. 089-9453529

การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตย ของนักการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) การจัดสรรแบ่งปันปัจจัยยังชีพให้ทั่วถึง แก่คนที่ขาดแคลนยากไร้ ให้เพียงพอที่จะเป็นอยู่ได้ทั่วกัน รักษาประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ แบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่คนอื่นด้วยเมตตา ไม่มีการเรียกร้องสิ่งตอบแทนหรือหวังผลตอบแทนจากการทำงาน มีจิตใจ เสียสละ ยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง

คำสำคัญ: การพัฒนาชุมชน, หลักธรรมาธิปไตย, นักการเมืองท้องถิ่น

บทนำ

การพัฒนาชุมชนจะเจริญหรือเสื่อมถอยของชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับคนในชุมชนเป็นสำคัญ การพัฒนาชุมชนจึงต้องให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ การพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถ ในการพัฒนาตนเองและชุมชนให้มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตโดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนา ชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชนการใช้ ทรัพยากรในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐบาลอย่าง เหมาะสม การพัฒนาชุมชนจึงต้องพัฒนาคนซึ่งจะต้องให้บุคคลได้รับความยุติธรรม มีอิสรภาพ เสรีภาพ และความเสมอภาคในการดำรงชีวิตในสังคม มุ่งขจัดความขัดแย้งและความเหลื่อมล้ำต่ำสูง ที่เห็นได้ชัดเจนในหมู่มวลชนนั้น การใช้กำลังบังคับเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการ พัฒนา แต่การใช้วิธีการให้การศึกษาและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และการเปิดโอกาสให้ได้แสดง ความคิดความเห็นจะช่วยดึงพลังซ่อนเร้นในตัวคนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และการ พัฒนาจะมีประสิทธิภาพได้ก็จะต้องยึดหลักการรวมกลุ่ม และการทำงานกับกลุ่มเพื่อให้เกิด ความสำเร็จ (พระหมี อธิวิจิตร (สีทน), 2561)

ปัญหาที่เกิดขึ้นของการพัฒนาชุมชนเกิดจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนจะเห็นได้ จากการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ส่วนมากการจัดทำกิจกรรมจะไม่มี ความต่อเนื่องหรือมีการต่อยอดของกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ ซึ่งในช่วงที่จัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ อยู่ในระยะเวลาของโครงการก็มีการพัฒนาไปได้ด้วยดี แต่พอจบโครงการหรือกิจกรรม การพัฒนา ก็หยุดตามไปด้วยจึงกลายเป็นปัญหาของการพัฒนา เพราะเมื่อโครงการจบการพัฒนา ก็หยุดตามไป

ด้วย พอเริ่มมีโครงการใหม่เกิดขึ้นการพัฒนานักก็เริ่มเกิดขึ้นใหม่ทำให้การพัฒนาไม่ไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดนี้เกิดจากปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลากร สิ่งแวดล้อม ความรู้ และงบประมาณ สิ่งที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ เรื่องของงบประมาณ เพราะการที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีงบประมาณเป็นหลัก รองลงมา คือ บุคลากรในการให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงจะสามารถทำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด ประเทศไทย กำลังเผชิญกับปัญหาอันท้าทายอย่างยิ่ง โดยวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของคนไทยเริ่มลบล้างไป ในอดีต คนไทยอยู่ร่วมกันแบบครอบครัว หมู่บ้าน ชุมชน ที่มีความเอื้ออาทร ถ้อยทีถ้อยอาศัยพึ่งพิงกัน มีความปรองดองสมัคสมานสามัคคีต่อกัน แต่เมื่อสังคมไทยขยายตัวเป็นชุมชนเมือง มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมบริโภคนิยม โดยกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้วิถีชุมชนของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป มีลักษณะต่างคนคนต่างอยู่ ขาดการปฏิสัมพันธ์ที่เอื้ออาทรต่อกัน สังคมไทยอ่อนแอลงจากใจ ผู้ร้ายและภัยยาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้สังคมเสื่อมโทรมและก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้งในสังคม ที่ปรากฏให้เห็นทั้งชุมชนเมืองและชนบทไม่เว้นแต่ละวัน ขณะที่นโยบายภาครัฐก็มุ่งเน้นความเจริญของประเทศด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด อันเป็นการพัฒนาแบบประเทศที่ไม่สามารถนำพาประเทศให้เข้มแข็งอย่างแท้จริง อันที่จะทำให้คนไทยเข้าถึงการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ที่ทรัพยากรโลกเริ่มจำกัด และนับวันยิ่งขาดแคลนมากยิ่งขึ้น ช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยที่กว้างขึ้น ปัญหาดังกล่าวล้วนแล้วแต่นำไปสู่ความขัดแย้งที่ยากต่อการจัดการ และมีโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งและเพิ่มความเสี่ยงรุนแรงมากยิ่งขึ้น (พระมหาเสวีชน นริสสุโร และคณะ, 2563)

การพัฒนาชุมชนภายใต้หลักการเมืองท้องถิ่นนั้นชุมชนจะต้องมีการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงด้วยการมีส่วนร่วมจากประชาชนในชุมชนควบคู่กับการดำเนินการตามวิถีแห่งประชาธิปไตย ท้องถิ่นที่เน้นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เป็นทั้งหลักการที่สำคัญและกระบวนการแห่งการพัฒนาตลอดจนเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วยที่ทุกภาคส่วน ในชุมชนจะต้องมีความศรัทธาและยึดถือสำหรับใช้เป็นกรอบใหญ่ในการเลือกหลักการและวิถีแห่งการปฏิบัติโดยคำนึงถึงการให้ประชาชนในชุมชนเป็นศูนย์กลางนักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้สนองนโยบายที่เกิดขึ้นจากประชาชนในชุมชน นอกจากนี้ปัญหาจากการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่น คือขาดการกระตุ้นหรือสนับสนุนจากองค์กรและสถาบันทางการเมืองที่จะทำ

ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือในการพัฒนา ซึ่งปัญหาทั้งหมดเกิดมาจากบุคคลที่เป็นผู้นำในองค์กรที่ขาดคุณธรรมหรือหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารงานในองค์กร

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นควรใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาช่วยในการพัฒนา ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา หลักธรรมาธิปไตยที่นำมาใช้ในการพัฒนา ได้แก่ การยึดหลักการที่ถูกมากกว่ายึดหลักคนส่วนมากที่ไม่ถูกต้อง ยึดหลักเหตุผลที่ประกอบด้วยความดีงามรอบด้าน ยึดหลักความจริง ยึดหลักความถูกต้อง ยึดความเป็นธรรม ยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม ไม่ยึดกระแสเสียงคนส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม และนำหลักสังคหวัตถุ มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร หลักสังคหวัตถุ ประกอบด้วย ทาน (การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน) ปิยวาจา (การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี) อุตถจริยา (การช่วยเหลือกัน) สมานัตตตา (การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ) ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปที่มีต่อการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชค

ชัยจังหวัดนครราชสีมา ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4 ค่าความเชื่อมั่น 0.90 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 396 คน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาจำนวน 2 รูป ตัวแทนผู้ประกอบการท้องถิ่นจำนวน 2 คน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 9 รูป/คน ใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้านยึดถือหลักการที่ถูกมากกว่ายึดหลักคนส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกต้อง ยึดหลักคนส่วนใหญ่ในการบริหารงานมีความเข้าใจในการบริหารงานให้ถูกต้องตามหลักการบริหารงาน คำนึงถึงผลกระทบจากสิ่งที่จะต้องเป็นประโยชน์ ด้านยึดหลักเหตุผลที่ประกอบด้วย ความดีงามรอบด้าน ปฏิบัติตามกฎหมายและใช้กฎหมายลดความขัดแย้ง ทำงานของตนเองเพื่อประชาชนโดยไม่หวังไหวต่อสิ่งรอบข้างที่มากกระทบ ด้านยึดหลักความจริง ร่วมแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ไม่วางเฉย เพื่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน ด้านยึดหลักความถูกต้อง การดำเนินโครงการต่าง ๆ และกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของโครงการที่มีที่เกิดขึ้น เป็นตัวแทนในการเข้าไปบริหารงบประมาณในองค์กรให้เกิดประโยชน์ ด้านยึดความเป็นธรรม ร่วมกับประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างชอบธรรมและยอมรับผลกระทบอันอาจจะเกิดขึ้น เคารพสิทธิผู้อื่นและมีความเป็นธรรม ด้านยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม การร่วมดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายที่กำหนดขึ้น เพื่อเกิดประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชน ด้านไม่ยึดกระแสเสียงคนส่วนใหญ่ที่

ไม่ถูกรังแกและไม่เป็นธรรม ไม่โยนความรับผิดชอบให้กับคนอื่น ยึดมั่นหลักการการทำงานเพื่อให้ชุมชนได้รับการพัฒนา เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมตัดสินใจที่ไม่เอินเอียงไปข้างไหน ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ ไม่เห็นแก่พรรคพวก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา การแบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่คนอื่นด้วยเมตตา ไม่มีการเรียกร้อยสิ่งตอบแทนหรือหวังผลตอบแทนจากการทำงาน มีจิตใจ เสียสละ ยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ พุดจาติ มีอัธยาศัยไมตรีดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ เรียบร้อย บริหารงานด้วยความมีจิตใจที่ซื่อสัตย์ สุจริต บริหารงานด้วยความยุติธรรมเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่แบ่งพวกแบ่งพวกว่าคนนี้เป็นพวกพ้องของตนหรือเป็นญาติของตน เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

อภิปรายผลผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การมีความรู้ความเข้าใจและยึดถือหลักการที่ถูกมากกว่ายึดหลักคนส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกต้อง การยึดหลักเหตุผลที่ประกอบด้วยความดีงามรอบด้านในสังคม การรู้จักยอมรับในการยึดหลักความจริง การยึดหลักความถูกต้อง ยึดความเป็นธรรม ยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม และไม่ยึดกระแสเสียงคนส่วนใหญ่ที่ไม่ถูกรังแกและไม่เป็นธรรม ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้นที่มีต่อ การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องจากการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้นที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน การพัฒนาตนเองและชุมชนให้มีมาตรฐานในการ

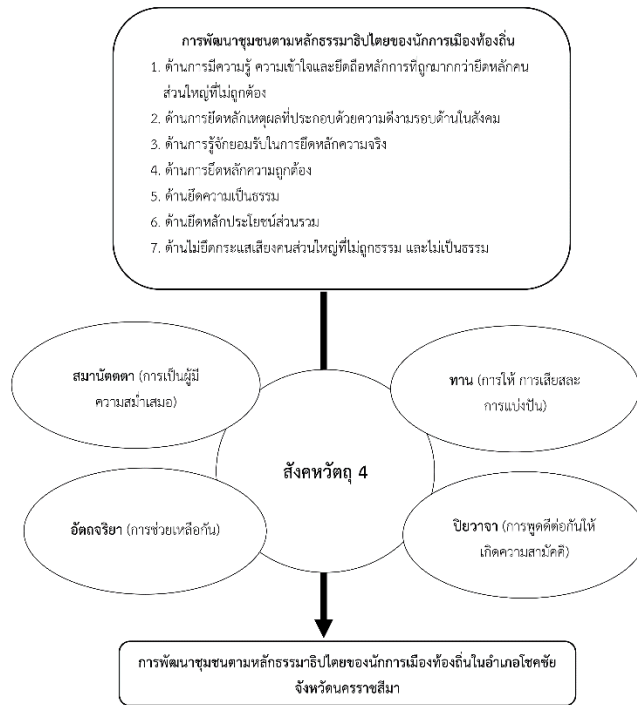
ดำรงชีวิตโดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชนการใช้ทรัพยากรในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐบาลอย่างเหมาะสม การพัฒนาชุมชนจึงต้องพัฒนาคนซึ่งจะต้องให้บุคคลได้รับความยุติธรรม มีอิสรภาพ เสรีภาพ และความเสมอภาคในการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระนัสทิวส์ จันทสาร์ (2560) พบว่า การพัฒนาชุมชนให้มีระเบียบแบบแผนที่ถูกต้อง มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ชุมชนควรมีแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรม ไปดูงานที่อื่น เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนของตนเอง ควรเปิดโอกาสให้ผู้แสดงความคิดเห็น ได้เสนอความต้องการของชุมชน ประชาชนควรประกอบอาชีพการงานที่เหมาะสมกับสภาพของตัวเองทำอยู่ ควรพัฒนาผู้นำให้สามารถเข้าใจขั้นตอนการพัฒนาชุมชนได้อย่างถูกต้อง รัฐบาลกับประชาชนควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อพัฒนาพื้นฐานชุมชนให้ อยู่ดี กินดี มีงานทำ ผู้นำควรเปิดใจเป็นกลางมีความเป็นธรรมในการบริหารจัดการ ควรพัฒนาชุมชนให้มีพลังทางกาย ทางใจ และมีครอบครัวที่อบอุ่น เป็นปึกแผ่นตามพื้นฐานสังคม ควรพัฒนาการติดต่อสื่อสารให้เชื่อมโยงกับชุมชนอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และควรพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชนควบคู่กันไปกับด้านอื่น ๆ

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อ การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลส่งผลต่อระดับความคิดเห็นการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา สุเพียร (2557) พบว่า ครูประถมศึกษาอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบเป็นทางการในระดับปานกลางและแบบไม่เป็นทางการในระดับมากเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าครูประถมศึกษาอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านอายุระดับการศึกษา และระดับเงินเดือนมีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประถมศึกษาอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านเพศระยะเวลาปฏิบัติงานและแหล่งรับข่าวสารการเมืองไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประถมศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สังคหวัตถุ 4 ด้านทาน (การช่วยเหลือ การแบ่งปัน) ด้านปิยวาจา (การเจรจา การพูดเพื่อให้เกิดความสามัคคี) ด้านอัทธจริยา (การช่วยเหลือกัน) ด้านสมานัตตตา (การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ) สามารถนำมาพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องจาก สังคหวัตถุ เป็นธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หลักการครองใจคน หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้ วิธีทำให้คนรัก หลักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องประสานใจและเหนี่ยวรั้งใจคนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ และทำให้อยู่กันด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลิษา สมัครพันธ์ (2562) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารควบคู่กันไปกับการบริหารงานในสถานศึกษาในทุกด้าน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานภายในสถานศึกษานั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา” ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ตามกรอบในแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นักการเมืองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตย และนำเสนอนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. นักการเมืองควรประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาธิปไตยที่ใช้ในการพัฒนาชุมชนให้แก่ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมเป็นแนวปฏิบัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม
3. นักการเมืองท้องถิ่นต้องลงมือพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังให้ประชาชนได้มั่นใจถึงความสามารถที่จะพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและมีการพัฒนาตามที่ให้นโยบายไว้แก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานของรัฐควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักอริปไตยและนักการเมืองท้องถิ่นสามารถนำความรู้ที่ได้มาไปพัฒนาต่อยอดได้
2. นักการเมืองท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องของทั้งหมด สามารถนำรูปแบบการพัฒนาชุมชนตามหลักอริปไตยไปจัดทำแผนอบรมลัฒนอย่าง ต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้นักการเมืองมีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้น
3. นักการเมืองท้องถิ่นควรหมั่นประชุมปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชนรับทราบปัญหาการพัฒนาชุมชนนำมาแก้ไข

เอกสารอ้างอิง

- นิตยา สุเพียร. (2557). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร: กรณีศึกษาสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอำเภอบ้านแพ้ว*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พระนัสทิวส์ จันทสาโร. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระมหาเสรีชน นริสโร และคณะ. *การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบสันติสุขตามหลักคำสอนของศาสนา (พุทธ คริสต์ อิสลาม)*. (รายงานการวิจัย). สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระหมื่น ธีรจิตโต (สีทน). (2561). *การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอะ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ลิษา สมัครพันธ์. (2562). *การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.